

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Landbouwmaatregelen binnen het Vlaams Klimaatfonds

1. Inleiding

In 2014 maakte het verbruik van fossiele energie 23% van de totale broeikasgasemissies van de primaire sector uit. In het kader van de Europese en Vlaamse klimaatdoelstellingen is het nuttig maatregelen te nemen om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verder te reduceren.

Voorliggende nota geeft invulling aan twee engagementen uit het Vlaams Klimaat- en Energiepact dat op 1 december 2016 door de voltallige Vlaamse Regering werd ondertekend:

- Engagement 8.1. Bijkomende stimulering van investeringen met mitigerend klimaateffect via het VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds);
- Engagement 8.3. Vervolgtraject op het project Enerpedia 2.0.

Wat betreft engagement 8.1, wordt in 2017 3,6 miljoen euro binnen het Vlaams Klimaatfonds vastgelegd voor bijkomende VLIF-investeringen. Het klimaatmitigerend effect van de subsidiabele investeringstypes wordt gemonitord en geëvalueerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de VLIF duurzaamheidsdatabank die in de periode 2014-2016 inhoudelijk ontwikkeld werd en in gebruik genomen werd in 2017 voor monitoring van alle aanvragen ingediend vanaf 1 januari 2015. Op basis van de gegevens in de VLIF duurzaamheids-databank worden door de studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij de vermeden CO₂ equivalenten berekend.

Wat betreft engagement 8.3, wordt een overheidsopdracht aanbesteed met als doelstelling het energiebewustzijn en het energiegebruik op landbouwbedrijven te verbeteren. Deze opdracht volgt op het project Enerpedia 2.0, wat kaderde binnen de eerste verdeling van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds en één van drie complementaire koepelinitiatieven was rond het thema 'Energie in de land- en tuinbouw'. Enerpedia 2.0 had als voornaamste doelstelling om innovatieve duurzame technieken verder te ontwikkelen en vlotter ingang te doen vinden bij landbouwers. Het project ondersteunde de algemene doelstellingen inzake rationeel energieverbruik, hernieuwbare energieproductie en de reductie van broeikasgasemissies.

Uit de aanbevelingen van de laatste projectstuurgroep en de algemene evaluatie van het Enerpedia 2.0-project vloeit voort dat in het vervolgtraject meer ingezet moet worden op individuele begeleiding en het thematisch werken rond energietechnologieën. Gezien de hoge graad van specialisatie, de hoge taaklast en de nood aan individuele begeleiding op bedrijfsniveau, kan het Departement Landbouw en Visserij niet zelf instaan voor het uitvoeren van deze opdracht en wordt deze aanbesteed.

Het ontwerp van overheidsopdracht gaat als bijlage 1 en betreft een opdracht voor de aanneming van diensten in de zin van artikel 3 van de wet van 15 juni 2006 betreffende de overheids-

opdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten, met CPV-classificatie 79400000-8.

De opdracht focust op adviserings-, sensibiliserings-, voorlichtings- en onderzoeksacties rond energiebesparing en hernieuwbare energie op Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven. De doelstelling is om duurzame en innovatieve technieken met betrekking tot energiebesparing en hernieuwbare energie vlotter ingang te doen vinden in de verschillende deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw. De opdracht bestaat uit vier deelopdrachten:

Deelopdracht 1. Individueel en onafhankelijk adviseren en begeleiden van Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven op het vlak van duurzame en innovatieve technologieën met betrekking tot energiebesparing en hernieuwbare energie en dit verspreid over de verschillende deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan dat deel van de landbouwers dat moeilijker te bereiken is, minder vaak aanwezig is op studiedagen of minder vakliteratuur leest. Het individueel advies en de bijhorende bedrijfsopvolging gebeuren op basis van een energiemonitoringsysteem (bijvoorbeeld energiescan), een technische en bedrijfs-economische analyse en een actieplan op basis van het gemonitord energieverbruik, met aanbevelingen tot investeringen en een nazorgtraject voor implementatie van de geadviseerde investeringen op het bedrijf. Hierbij moet ook het effect op de broeikasgasemissiereductie berekend worden. Rekening houdend met het feit dat de complexiteit van een begeleidingstraject sterk kan verschillen van bedrijf tot bedrijf, rekent de aanbestedende overheid op de uitvoering van een 90-tal begeleidingstrajecten op land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen tijdens de looptijd van de opdracht.

Deze deelopdracht zou ongeveer 60% van het budget en de tijdsbesteding moeten bedragen.

Deelopdracht 2. Communiceren via diverse informatiekkanalen over energiebesparing en hernieuwbare energie om onder meer de kennis opgedaan bij deelopdracht 1 en nieuwe ontwikkelingen op technologisch vlak naar de bredere land- en tuinbouwsector uit te rollen. Hierbij moet gebruik worden gemaakt van lerende netwerken of een andere vorm van plaatselijke kenniscoöperaties. Daarnaast moet minstens via volgende kanalen informatie verspreid worden: een dynamische webpagina, specifiek gericht op de resultaten van het project met laagdrempelige informatie over rationeel energiegebruik in de land- en tuinbouwsector, organisatie van studiedagen en/of workshops, vertegenwoordiging op landbouwbeurzen en artikels in de vakpers. Hierbij moet ook de nodige aandacht besteed worden aan meer thematisch werken rond nieuwe investeringen en technieken.

Deze deelopdracht zou ongeveer 20% van het budget en de tijdsbesteding moeten bedragen.

Deelopdracht 3. Het berekenen van de economische haalbaarheid van energietechnologieën met betrekking tot energiebesparing en hernieuwbare energie, het optimaliseren van energietechnologieën en de daaraan gekoppelde berekeningstools, zodat de technologieën haalbaar en duurzaam zijn en sneller ingang vinden in de sector. Minimaal volgende energietechnologieën worden doorgerekend en geoptimaliseerd: energiebesparing, warmtepompen, kleine windturbines, μ -turbines, kleinschalige vergisting, pocketvergisting, energieopslag, slim aansturen van verbruik en integratie van energietechnologieën. Hierbij moet ook de broeikasgasemissiereductie berekend worden per technologie. De ervaringen opgedaan onder deelopdracht 1 worden gebruikt voor de uitvoering van deelopdracht 3 en omgekeerd.

Deze deelopdracht zou ongeveer 16% van het budget en de tijdsbesteding moeten bedragen.

Deelopdracht 4. Regelmatige terugkoppeling en afstemming met het beleid over nieuwe kennis en evoluties rond (energiebesparing en hernieuwbare energieproductie van) nieuwe energietechnologieën. De inschrijver organiseert hiertoe regelmatig stuurgroepvergaderingen. Onder deze deelopdracht valt tevens de indiening van een eindrapport.

Deze deelopdracht zou ongeveer 4% van het budget en de tijdsbesteding moeten bedragen.

De gunning van deze overheidsopdracht zal gebeuren via een open offerteaanvraag met toepassing van artikel 3 van de wet van 15 juni 2006 betreffende de overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten.

De geplande tijdslijn is als volgt:

- Europese bekendmaking van het bestek: 15 april 2017;
- inschrijvingstermijn voor offertes: 1 juni 2017;
- gunningsbeslissing: 15 juni 2017;
- uitvoeringstermijn: drie jaar vanaf de sluiting van de opdracht.

2. Budgettaire weerslag

Het Vlaams Klimaatfonds voorziet voor de periode 2017-2019 8 miljoen euro voor de uitvoering van de engagementen in het beleidsdomein Landbouw en Visserij in het kader van het Vlaams Energie- en Klimaatpact.

Van dit bedrag wordt in 2017 3,6 miljoen euro vastgelegd voor vergoedingen voor emissie-reducerende maatregelen via het VLIF en 0,4 miljoen euro voor de overheidsopdracht inzake energiebegeleidingstrajecten op land- en tuinbouwbedrijven.

De financiering voor het VLIF wordt voorzien via een dotatie van 3,6 miljoen euro op artikel LBO-1LCH4BF-IS.

Het voorzien bedrag van 0,4 miljoen euro voor de energiebegeleidingstrajecten zal rechtstreeks aangerekend worden op begrotingsartikel LBO-1LCH4AI-WT van het Vlaams Klimaatfonds.

Voor de energiebegeleidingstrajecten worden de diensten betaald in percentsgewijze gedeelten:

- 30% van de globale prijs bij aanvang van de opdracht;
- 40% van de globale prijs na de goedkeuring van de tussentijdse voortgangsrapportering halverwege de uitvoering door de aanbestedende overheid;
- 30% van de globale prijs na indiening van het eindrapport en oplevering van de opdracht door de aanbestedende overheid.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 21 maart 2017 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 28 maart 2017 gaat als bijlage 3.

3. Weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

4. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

5. Kwaliteit van de regelgeving

Het voorstel van beslissing betreft geen regelgeving en vereist dan ook geen reguleringsimpact-analyse en geen advies van de Raad van State.

6. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan voorliggend voorstel tot uitwerking van de engagementen 8.1 en 8.3 van het Vlaams Energie- en Klimaatpact;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, te gelasten met de uitvoering.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw